

Staatlozen die buiten hun schuld niet kunnen voldoen aan de rechtsverplichting om uit Nederland te vertrekken

Tussentijds Bericht Vreemdelingencirculaire

Aan:

– de Korpschefs Politieregio's
– de Staf van de Koninklijke
Marechaussee

i.a.a.:

– de Procureurs-Generaal

Onderdeel: Directie Beleid

Datum: 20 december 2000

Ons kenmerk: 5058334/00/IND

Code: TBV 2000/29

Juridische achtergrond:

Vreemdelingenwet

Geldig van/tot: 20 december 2000-20
december 2001

Onderwerp: Staatlozen die buiten hun
schuld niet kunnen voldoen aan de
rechtsverplichting om uit Nederland te
vertrekken

Inleiding

In de Terugkeernotitie die op 25 juni 1999 aan de Voorzitter van de Tweede Kamer is gezonden (Kamerstuknummer 25 646, nr. 1), wordt aangegeven dat indien een vreemdeling, van wie de asielaanvraag niet is ingewilligd, buiten zijn schuld niet kan voldoen aan de rechtsverplichting om Nederland te verlaten, besloten kan worden aan deze vreemdeling de opvang niet te onthouden. In voorkomende gevallen kan worden besloten om de vreemdeling in het bezit te stellen van een vergunning tot verblijf.

Dit TBV geeft het uitgewerkte beleid weer dat vanaf heden op dit punt wordt gevoerd.

Materieel beleid

1.1 Beleidsregel

Indien een staatloze vreemdeling, van wie de asielaanvraag niet is ingewilligd, kan aantonen dat hij buiten zijn schuld niet uit Nederland kan vertrekken, komt hij onder voorwaarden in aanmerking komen voor een vergunning tot verblijf onder beperking. Indien hij in aanmerking komt voor

een vergunning tot verblijf, komt hij tevens in aanmerking voor opvang.

1.2 Toelichting

Uitgangspunt van het terugkeerbeleid is, dat alle vreemdelingen die een nationaliteit bezitten, kunnen terugkeren naar hun land van herkomst. Er is op dit moment geen land bekend dat de volkenrechtelijke verplichting, om eigen onderdanen terug te nemen, niet naleeft. Dit betekent dat personen die niet staatloos zijn, kunnen voldoen aan de verplichting om Nederland te verlaten en derhalve niet in aanmerking komen voor verblijf op grond van dit beleid.

Gelet op dit beleidsuitgangspunt, is het hier beschreven uitzonderingsbeleid alleen van toepassing op vreemdelingen die kunnen aantonen dat zij staatloos zijn en dat zij buiten hun schuld niet uit Nederland kunnen vertrekken.

De betrokkene dient de staatloosheid in de eerste plaats zelf met documenten aan te tonen, bijvoorbeeld door middel van een document waaruit blijkt dat hij als staatloze geregistreerd staat.

Voorts wordt gekeken naar de inschrijving in de gemeentelijke basisadministratie. Indien de betrokkene staat ingeschreven als 'staatloos', of als op de persoonslijst van betrokkene de categorie 'nationaliteit' niet is opgenomen, wordt ervan uitgegaan dat de betrokkene staatloos is. Indien ten aanzien van de betrokkene is opgenomen dat de nationaliteit niet kon worden vastgesteld, of indien in de categorie nationaliteit de standaardwaarde 0000 ('onbekend') is opgenomen, is de staatloosheid niet aangetoond.

Personen die vrijwillig afstand hebben gedaan van hun nationaliteit, komen niet in aanmerking voor de hier bedoelde verblijfsvergunning.

Het begrip 'buiten hun schuld' dient hier te worden opgevat als een objectief criterium, hetgeen betekent dat de vreemdeling aan de hand van objectief toetsbare bescheiden moet aantonen dat hij niet in het bezit kan komen van een document waarmee

hij kan reizen. Bij de pogingen om hiervan in het bezit te komen heeft de vreemdeling een eigen verantwoordelijkheid. Van de vreemdeling wordt verwacht dat hij zich wendt tot de autoriteiten of de vertegenwoordiging van het land van herkomst en dat hij correcte gegevens verstrekt. De vreemdeling kan daarnaast op andere wijze documenten verkrijgen teneinde Nederland te kunnen verlaten, bijvoorbeeld door het aanschrijven van familieleden in het land van herkomst. Daarnaast staat het de vreemdeling vrij te vertrekken naar een derde land, indien daar zijn toelating is gewaarborgd.

1.3 Voorwaarden voor verblijf

Om in aanmerking te komen voor opvang en een verblijfsvergunning op grond van het hier beschreven bijzondere beleid, dient de staatloze vreemdeling zich te wenden tot de vertegenwoordiging van de landen van eerder verblijf. De staatloze komt in aanmerking voor verblijf onder de volgende voorwaarden:

- hij kan aantonen of aannemelijk maken dat hij staatloos is, dat hij niet vrijwillig afstand heeft gedaan van een eventuele eerdere nationaliteit en dat hij een eventuele eerdere nationaliteit niet kan herkrijgen;
- en
- hij heeft een verklaring overgelegd van de vertegenwoordiging van het land waar hij eerder zijn gewone verblijfplaats ('former habitual residence') had, waarin is opgenomen dat hij zowel bij vrijwillige als onvrijwillige terugkeer geen toegang tot dat land zal verkrijgen; indien er sprake is van meerdere landen waar de staatloze zijn gewone verblijfplaats had, dient de vreemdeling van al deze landen een verklaring te overleggen;
- en
- hij heeft alle landen waar hij familie in de eerste of tweede graad heeft wonen, om (weder)toegang verzocht; de weigering van deze verzoeken, en de redenen daarvan, moeten zijn neergelegd in verklaringen van de betreffende landen;
- en

– hij verblijft zonder verblijfstitel in Nederland en voldoet niet aan andere voorwaarden voor een verblijfsvergunning.

1.4 *Contra-indicaties*

In de volgende gevallen komt de vreemdeling niet in aanmerking voor opvang en voor een vergunning tot verblijf:

1. er is op grond van paragraaf A4/4.3 van de Vreemdelingencirculaire 1994 sprake van een contra-indicatie;
2. de vreemdeling heeft zich onttrokken aan het vreemdelingtoezicht;
3. de vreemdeling heeft op enig moment onjuiste gegevens verstrekt teneinde te bewerkstelligen dat hij in vreemdelingrechtelijke zin in een gunstiger positie komt te verkeren dan waarin hij zonder deze onjuiste gegevens zou verkeren;
4. de vreemdeling beschikt toerekenbaar niet over documenten.

Procedureel

2.1 *Bevoegdheid*

De Minister van Justitie is bevoegd tot verlening van een vergunning tot verblijf onder de beperking ‘Verblijf als vreemdeling die buiten zijn schuld niet uit Nederland kan vertrekken’.

2.2 *Ambtshalve verlening*

Indien tijdens de asielprocedure is gebleken dat de vreemdeling niet in aanmerking komt voor verlening van een A-status, een vergunning tot verblijf om klemmende redenen van humanitaire aard, dan wel een vvtv, terwijl de staatloze wel heeft aangetoond dat hij in aanmerking komt voor tijdelijk verblijf als staatloze, wordt de vergunning tot verblijf met deze beperking ambtshalve verleend.

2.3 *De aanvraag*

Indien de staatloze is uitgeprocedeed, bijvoorbeeld omdat hij ten tijde van de asielprocedure niet kon aantonen dat hij in aanmerking kwam voor tijdelijk verblijf als staatloze, maar inmiddels meent dat hij aan de voorwaarden voldoet, kan hij de vergunning tot verblijf aanvragen bij de korpschef van de politieregio waaronder zijn woonplaats ressorteert. De korpschef legt de aanvraag door middel van het model D16 voor aan de Immigratie- en Naturalisatiedienst. Indien de vreemdeling voldoet

aan de voorwaarden voor verlening, wordt hij vrijgesteld van het vereiste in het bezit te zijn van een geldige machtiging tot voorlopig verblijf.

Indien de vreemdeling een tweede of volgende asielaanvraag indient, laat de omstandigheid dat de betrokkene voldoet aan het hier beschreven beleid onverlet dat er sprake kan zijn van een aanvraag in de zin van artikel 15b, eerste lid, aanhef en onder b, Vreemdelingenwet, of van een herhaalde aanvraag in de zin van artikel 4:6 Algemene wet bestuursrecht.

2.4 *Procedure als de vreemdeling wordt toegelaten: regeling van het verblijf*

Indien de betrokkene in aanmerking komt voor verblijf op grond van het hierboven beschreven beleid, wordt een vergunning tot verblijf verleend onder de beperking ‘Verblijf als vreemdeling die buiten zijn schuld niet uit Nederland kan vertrekken’. Hij wordt daarbij ontheven van het paspoortvereiste.

Kennisgeving van het besluit vindt plaats overeenkomstig de algemene procedure die plaatsvindt als een vergunning tot verblijf wordt verleend (zie paragraaf A4/10 van de Vreemdelingencirculaire 1994).

2.5 *Verblijfsdocument*

De vergunning tot verblijf wordt door de korpschef aan de vreemdeling uitgereikt door middel van een D-document van het als bijlage 5d bij het Voorschrift Vreemdelingen gevoegde model. Dit document geldt als identiteitsbewijs.

De arbeidsmarktaantekening luidt: ‘Arbeid is uitsluitend toegestaan als de werkgever beschikt over een tewerkstellingsvergunning.’

Rechtspositie van de houder van de vergunning tot verblijf

3.1 *Geldigheidsduur en verlenging van de vergunning tot verblijf*

De vergunning tot verblijf wordt verleend voor de duur van een jaar, met als ingangsdatum de dag waarop de vreemdeling voor het eerst heeft voldaan aan de hierboven weergegeven toelatingsvoorwaarden, maar niet eerder dan de datum waarop de (asiel)aanvraag is ingediend. De geldigheidsduur kan tweemaal met een jaar worden verlengd, indien

de staatloze nog voldoet aan de voorwaarden voor verlening.

Bij het ingaan van de nieuwe vreemdelingenwet, zal de vergunning tot verblijf, conform het overgangsrecht, worden omgezet in een verblijfsvergunning regulier voor bepaalde tijd (in de zin van artikel 14 Vreemdelingenwet 2000) onder dezelfde beperking en met dezelfde geldigheidsduur.

Indien na afloop van de periode van drie jaar de staatloze nog immer voldoet aan de voorwaarden voor verlening, wordt hij in het bezit gesteld van een vergunning tot verblijf zonder beperkingen om klemmende redenen van humanitaire aard. Onder de Vreemdelingenwet 2000 zal dat zijn een verblijfsvergunning regulier voor bepaalde tijd (in de zin van artikel 14 Vreemdelingenwet 2000) onder de beperking ‘voortgezet verblijf’. De geldigheidsduur van deze verblijfsvergunning is vijf jaar.

3.2 *Gezinshereniging en -vorming*

Hoofdstuk B1 van de Vreemdelingencirculaire 1994 is van toepassing.

3.3 *Intrekking en niet-verlenging van de vergunning tot verblijf/verblijfsvergunning*

Indien gedurende de looptijd van in totaal drie jaar nieuwe informatie beschikbaar komt, waaruit blijkt dat de staatloze zich redelijkerwijs kan begeven naar een ander land, dient tot intrekking of niet-verlenging van de geldigheidsduur van de vergunning tot verblijf/verblijfsvergunning te worden overgegaan.

Indien de korpschef, om deze of om een andere reden, aanleiding ziet de vergunning tot verblijf/verblijfsvergunning onder de beperking ‘Verblijf als vreemdeling die buiten zijn schuld niet uit Nederland kan verstrekken’ in te trekken, dan wel de aanvraag om verlenging van de geldigheidsduur ervan niet in te willigen, dient hij een bijzondere aanwijzing te vragen aan de Minister van Justitie.

Overgangsrecht

Dit beleid wordt met terugwerkende kracht toegepast en kent derhalve geen bijzonder overgangsrecht. Indien de vreemdeling voldoet aan de voorwaarden voor verlening, wordt hij in het bezit gesteld van de vergunning

---

tot verblijf met ingang van de in
paragraaf 3.1 genoemde datum, ook
als deze datum ligt voor het tijdstip
van inwerkingtreding van dit beleid.

Tot slot

Dit TBV moet worden beschouwd als
een aanvulling op de Vreemdelingen-
circulaire 1994 en zal worden ver-
werkt in de Vreemdelingencirculaire
2000.

*De Staatssecretaris van Justitie,
namens de Staatssecretaris,
het Hoofd van de Immigratie-
en Naturalisatiedienst,
J.G. Bos, plv.*